Διαφωνούμε με την ευθανασία (Σεβ. Μητροπ. Ναυπάκτου & Αγ. Βλασίου Ιερόθεος)

Categories : ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Date : 23 Φεβρουαρίου, 2007

Η ζωή δεν ταυτίζεται απόλυτα με τον βίο. Ο θάνατος δεν είναι το τέρμα της ζωής, αλλά το τέλος του βίου και τελείωση της ζωής

Η ευθανασιακή προοπτική που κυριαρχεί στη σκέψη μερικών ανθρώπων της εποχής μας θέτει πολλά ερωτήματα, μεταξύ των οποίων και το ερώτημα: «Είναι διακαίωμα ο θάνατος;». Στη φράση αυτή σημαντική θέση έχουν οι λέξεις «*δικαίωμα*» και «*θάνατος*». Η απάντηση που θα δώσει κανείς στο ερώτημα αυτό εξαρτάται από τις πεποιθήσεις του και τις φιλοσοφικές, θρησκευτικές και θεολογικές απόψεις που τον διακατέχουν.

Για τον ορθόδοξο Χριστιανό η απάντηση είναι σαφής: ο άνθρωπος είναι δημιούργημα του Θεού και ο Θεός έχει την αποκλειστικότητα (copyright) πάνω στη ζωή του. Εκείνος που δίνει τη ζωή, εκείνος ρυθμίζει και την εξέλιξή της. Δεν δώσαμε εμείς τη ζωή στον εαυτό μας και επομένως δεν μπορούμε να την τερματίσουμε. Κατά τον Αγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό υπάρχουν τα «εφ' ημίν» - όσα εξαρτώνται από μας - και τα «ουκ εφ' ημίν» - όσα δεν εξαρτώνται από μας. Σίγουρα η έναρξη της βιολογικής ζωής και το τέλος της ανήκουν στα «ουκ εφ' ημίν». Επομένως δεν δεχόμαστε την ευθανασία.

Ομως το ερώτημα αν «*έχουμε δικαίωμα στον θάνατο*», που οδηγεί μερικούς στην ευθανασία, σχετίζεται και με άλλα υπαρξιακά ερωτήματα, όπως: «*τι είναι το είναι*», «*τι είναι η ζωή*», «*τι είναι ο θάνατος*», «*ποια είναι η σημασία του πόνου*» κτλ.

Το «είναι» του ανθρώπου δεν συνίσταται απλώς στην ευζωία, αλλά στο νόημα που δίνει κανείς στη ζωή του. Η ζωή δεν ταυτίζεται απόλυτα με τον βίο. Ο θάνατος δεν είναι το τέρμα της ζωής, αλλά το τέλος του βίου και τελείωση της ζωής, δηλαδή αρχή μιας άλλης ύπαρξης, μιας πορείας συνάντησης με άλλα πρόσωπα. Ο πόνος έχει βαθύτατο νόημα, αφού κατά τον Victor Frankl «*το νόημα μπορεί να βρεθεί στη ζωή όχι μόνον μέσ' από την πράξη η τις εμπειρικές αξίες, αλλ' επίσης και μέσα από τα βάσανα*». Γι' αυτό και η ελευθερία δεν συνίσταται στην απελευθέρωση του ανθρώπου από τα δύσκολα και τραγικά γεγονότα, αλλά στην ελεύθερη στάση απέναντι στις δυσκολίες. Οταν δίνει κανείς νόημα στον πόνο, τότε βιώνει την «*έκσταση της αγάπης*», αποκτά την «*αίσθηση της ομορφιάς*», μαθαίνει την «*αίσθηση του χιούμορ*».

Ενα άλλο ερώτημα που συνδέεται με το αρχικό είναι: «*Ο άνθρωπος είναι ένα άτομο με ατομικά δικαιώματα η πρόσωπο με προσωπικές σχέσεις;*».

Ο άνθρωπος είναι αποτέλεσμα σχέσεως, καρπός αγάπης δύο ανθρώπων, των γονέων του, που συνεργάζονται με τον Θεό, δηλαδή είναι κοινωνικόν ον. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να συμπεριφέρεται ως άτομο και μέσα από τα ατομικά δικαιώματα, αλλά ως πρόσωπο και μέσα από προσωπικές σχέσεις. Ετσι, δεν έχουμε ατομικό δικαίωμα στον θάνατο, όπως δεν έχουμε ατομικό δικαίωμα στη ζωή. Το μόνο «δικαίωμα-καθήκον» που έχουμε είναι να αισθανόμαστε το «δώρο» της ζωής, να χαιρόμαστε όλες τις «περιπέτειες» της ζωής, τη δραστηριότητα της ημέρας, αλλά και την ομορφιά της νύχτας, να υπερβαίνουμε τον πόνο και τις δοκιμασίες της ζωής με υπευθυνότητα, να αισθανόμαστε τις σχέσεις μας με τους ανθρώπους ως μια «ανταλλαγή δώρων», να ζούμε προσωπικά και κοινωνικά. Τότε θα γνωρίσουμε καλά ότι η θετική αντιμετώπιση της διαδικασίας του θανάτου είναι ευεργετική για τον εαυτό μας, γιατί έτσι ωριμάζουμε, αλλά και ωφέλιμη για τους συνανθρώπους μας, γιατί έτσι εκφράζεται κατά τον καλύτερο τρόπο η αγάπη ως θυσία, υπέρβαση του εγώ και προσφορά, και όχι ως μια ευχάριστη ατομική δικαιωματική απόφαση.

Οποιος δίνει νόημα στη ζωή, στον πόνο και στον θάνατο και βιώνει την «*έκσταση της αγάπης*» έχει σκοπό στη ζωή του και ισχύει ο λόγος του Νίτσε «*εκείνος που έχει έναν σκοπό στη ζωή μπορεί ν' αντέξει σχεδόν στο κάθε τι*» και δεν τρέμει προ της διαδικασίας του θανάτου, ούτε την αρνείται εγωιστικά, με το ατομικό του δικαίωμα, για να καταλήξει στην ευθανασία. Οπότε και δεν τον απασχολεί το ερώτημα αν έχει δικαίωμα στον θάνατο, αφού γεμίζει από νόημα ζωής.

(Πηγή: "Το ΒΗΜΑ" 01/10/2006)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ:

Το δράμα της Ευθανασίας (Ανδρέας Π. Καραμπίνης, Διευθ. Μονάδας Εντατικής Θεραπείας)

Ερωτήματα για τον θάνατο και την ευθανασία (Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος)

Ευθανασία - Εκκλησιαστική άποψη (Σεβασμ. Μητροπ. Ναυπάκτου κ.κ. Ιερόθεος)

Διαβάστε περισσότερα άρθρα του Σεβασμιωτάτου πατώντας εδώ